

SKUPŠTINA CRNE GORE

-Predsjedniku-

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	21. VII	20. 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-67		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarki nauke dr. Sanji Damjanović, postavljam sledeće :

POSLANIČKO PITANJE

Da li nam možete dati više informacija o Inicijativi za osnivanje Medjunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije, na prostoru Jugoistočne Evrope , kao i informaciju o koracima, koje je do sada Ministarstvo nauke napravilo, u cilji realizacije ove Inicijative ?

U kojim zemljama regiona ste do sada imali priliku da prezentirate Inicijativu za osnivanje Medjunarodnog instituta i kakve su bile reakcije resornih ministara tih zemalja

OBRAZLOŽENJE

Ministarka nauke dr. Sanja Damjanović je petog maja ove godine u Press centru Vlade Crne Gore , održala press konferenciju , povodom inicijative za osnivanje Medjunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije na Balkanu.

Tom prilikom smo od uvažene ministarke čuli da je Vlada Crne Gore odlučila da zvanično podrži Inicijativu za osnivanje Medjunarodnog instituta za održive tehnologije na Balkanu, s misijom "Nauka za mir". Obzirom da bi ovakav projekat, jedinstven u čitavom regionu, predstavljao određenu vrstu "industrijalizacije" regiona, i to na osnovu održivih

tehnologija i kao takav , pozitivno uticao na ekonomski razvoj, na podizanje životnog standarda stanovništva , na smanjenje stope nezaposlenosti stanovništva , odnosno na stvaranje ambijenta za otvaranje novih radnih mjesta , cijenim jako značajnim, da poslanici ovog uvaženog doma, kao i ukupna crnogorska javnost, dobiju što više relevantnih informacija o ovako važnom i značajnom projektu.

POSLANICA

Ana Nikolić

Crna Gora
Ministarstvo nauke

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	24.VIII	20.17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	W-61-2/17-07/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Broj: 01-1469/2
Podgorica, 21. jul 2017. godine.

SKUPŠTINA CRNE GORE

Na osnovu člana 187 stav 1 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, poslanica Ana Nikolić postavila je Ministarstvu nauke sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

“Da li nam možete dati više informacija o Inicijativi za osnivanje Međunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope, kao i informaciju o koracima koje je do sada Ministarstvo nauke napravilo u cilju realizacije ove Inicijative?”

U kojim zemljama regiona ste do sada imali priliku da prezentirate Inicijativu za osnivanje Međunarodnog instituta i kakve su bile reakcije resornih ministara tih zemalja?”

Na postavljeno poslaničko pitanje, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, Ministarstvo nauke daje sljedeći

ODGOVOR:

Osnivanje međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope bi predstavljalo veliki iskorak za nauku cijelog regiona. Projekat bi bio jedinstven i znatno bi doprinio ekonomskom razvoju regiona, poboljšanju životnog standarda, smanjenju nezaposlenosti, naročito mladih, visokoobrazovanih ljudi, što bi uticalo i na smanjenje odliva talenata iz regiona. Poznato je da veliki naučni instituti oko sebe pokrenu kompletnu društvenu zajednicu, utičuci na razvoj biznisa, međunarodno razumijevanje i saradnju, kulturu, saobraćaj, postojeću privredu.

Projekat bi imao dva ključna cilja. Prvi - promovisao bi saradnju između nauke, tehnologije i privrede, ali bi takođe pružao platformu za obrazovanje i obuku mladih istraživača i inženjera na osnovu transfera znanja i tehnologija iz evropskih centara kao sto su CERN i drugi. Ovaj projekat sa snažnom komponentom međunarodne saradnje u duhu misije 'Nauka za mir' bi podstakao saradnju zemalja regiona, prevazilaženje nacionalnih, vjerskih i drugih predrasuda i tako predstavljao još jedan uspješan primjer CERN-ovog modela.

Inicijator ovog projekta je Prof. Herwig Schopper, nekadašnji Generalni direktor CERN-a, ambasador dobre volje za naučne mirovne projekte i podršku regionima kojima je potreban naučno-tehnološki razvoj. Projekat je već podržan od strane UN, UNESCO-a, CERN-a, i od EK i to lično od Komesara za nauku i inovacije g. Carlos Moedasa. Uspjeh ovakve inicijative pokazuje SESAME projekat, osnovan u Jordanu, a koji je objedinio devet zemalja Bliskog istoka, različitih političkih sistema i religija, a među njima su i Iran i Izrael. Osnivač SESAME projekta je takođe profesor Herwig Schopper.

Kao rezultat detaljnih razmatranja, predložene su dvije opcije za ovaj Institut. U oba slučaja planira se korišćenje najnovije tehnologije, jer je to jedini način da se obezbijede uslovi za istraživanje prve klase i tako privuku najbolji istraživači. Na ovakom institutu bi radilo preko 1000 istraživača kako iz regiona tako i iz drugih zemalja, što bi dovelo do prave transformacije našeg regiona. Veliki broj izuzetnih naučnika, inženjera, istraživača, osoblja u podršci, mladih ljudi na obuci i njihovih porodica bili bi ogroman zamajac privredi na našim prostorima, kao i drugim aspektima života - kulturi, saobraćaju, načinu života.

Prva opcija je "Synchrotron Light Source" (sinhrotronski izvor zračenja) četvrte generacije. Ovaj projekat bi omogućio širok spektar istraživanja iz raznih oblasti kao što su biologija, farmakologija, medicina, nanotehnologija, arheologija, sa primjenom u raznim granama privrede, a kao što je napomenuto, na ovakom institutu bi radilo preko 1.000 istraživača.

Druga opcija je "Hadronska kancer terapija i istraživanja u biomedicini" (pomoću protona i težih jona), što danas predstavlja najuspješniji metod liječenje kancera. Uz uslov da 50% vremena bude posvećeno istraživanju a što bi bilo unikatno u svijetu, oko 500 pacijenata godišnje bi bilo tretirano u ovom institutu, a na njemu bi radilo oko 1000-istraživača.

Vlada Crne Gore je prva u regionu koja je zvanično podržala ovu Inicijativu i mene odredila da budem njena koordinatorka u Crnoj Gori dok me moje učešće u međunarodnom Uređivačkom odboru trenutno čini i koordinatorkom cijelog projekta. Inicijativu su nedavno predstavili naš premijer i ministar evropskih poslova, na Samitu premijera u okviru Berlinskog procesa, u Trstu. S obzirom da su oba pristupa top-down i bottom-up (tj. politički i naučno-tehnološki) jednako važni, Ministarstvo nauke je napravilo niz značajnih koraka u:

- 1) Pridobijanju političke podrške u regionu.
- 2) Pridobijanju naučne podrške u regionu. Ali posebno značajno, zahvaljujući ugledu profesora Schoppera, uspjeli smo da formiramo izvanrednu grupu međunarodnih eksperata za svaku od opcija, a koji će do kraja oktobra izraditi "Conceptual Design Report" i na taj način će biti detaljno definisani projekti (u pitanju je dobrotvorni doprinos eksperata)

- 3) S obzirom da najveći dio finansiranja projekta treba da dođe iz raznih EU fondova, ostvarili smo i niz kontakata tim povodom sa predstavnicima EK, koji uključuju i najviši nivo.
- 4) Kako je planirana obuka mladih naučnika, inženjera i predstavnika privrede, koja bi trebalo da otpočne već od sledeće godine, preduzeli smo korake kako da dobijemo sredstva iz drugih izvora, navodim primjer Međunarodne agencije za atomsku energiju – IAEA.

Zemlje kandidati za članice međunarodnog instituta za održive tehnologije u Jugoistočnoj Evropi su pored Crne Gore, Republika Slovenija, Republika Hrvatska, Republika Srbija, Republika Grčka, Bosna i Hercegovina, Republika Makedonija, Republika Albanija, Republika Kosovo i Republika Bugarska. Do sada smo Inicijativu predstavili svim zemljama osim Republike Albanije, Republike Kosovo i Republike Bugarske. Zadovoljstvo mi je da vas obavjestim da su sve zemlje koje smo do sada posjetili izrazile veliku zainteresovanost za učešće u projektu. Regionalna naučna saradnja je i ranije bila na veoma visokom nivou, ali nedostajala je krupna i konkretna inicijativa oko koje bi se čitav region okupio i na njoj sarađivao u praksi. Stekli smo utisak da su svi naši partneri saglasni da bi ovo mogla da bude ta inicijativa koja bi namjere i želje za saradnjom regiona materijalizovala.

MINISTARKA

Dr Sanja Damjanović